

קוֹנְטֵרַס

הַשְּׂגָחָה פְּלֵאִית

יגלה ויבאר איך שצריך כל בר ישראל להכניס בדעתו תמיד
אמתת מציאותו יתברך, וידע אשר הכל לכל משגח בהשגחה
פרטי פרטית, ואפלו שני הפכים לגמרי הם אחדות פשוטה עמו
יתברך, וצריכים תמיד לבקש ולחפש אחר השגחתו הפרטית
יתברך, שמשגיח על כל בריה ועל כל דבר בפרטי פרטיות, פי
אין בלעדיו יתברך כלל.

*

בנוי ומיסד על-פי דברי

רבנו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון,
בוצינא קדישא עלאה, אדוננו, מורנו ורבנו,

רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו.

ועל-פי דברי תלמידו, מורנו

הקדוש, אור נפלא, אשר כל רז לא אניס ליה

רבי נתן מברסלב, זכותו יגן עלינו,

ומשלב בפסוקי תורה, נביאים, פתובים ומאמרי חכמינו
הקדושים מגמרא ומדרשים וזהר הקדוש.

*

הובא לדפוס על-ידי

חסידי ברסלב

עיה"ק ירושלים תובכ"א

מוהרא"ש נ"י אָמַר : אֵין דְבַר בְּעוֹלָם שְׁלֵא
יִתְנַהֵג בְּהַשְׁגָּחָה פְּלֵאִית, פְּלֵאִי פְּלֵאִים
מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, דְּבַר גְּדוֹל וְדְבַר קָטָן לֹא
נַעֲשֶׂה לְבַד, אֵין עֲלֶה מִהַאֲיֵלָן נִתְלַשׁ בְּלִתֵּי
הַשְׁגָּחָתוֹ הַפְּלֵאִית, וְאַפְלוּ קִשׁ עַל הָאָרֶץ
אֵינוֹ נִתְהַפֵּף בְּלִתֵּי הַשְׁגָּחָתוֹ הַפְּלֵאִית, פְּלֵאִי
פְּלֵאִים, וְאִם הָיָה הָאָדָם יוֹדֵעַ זֹאת, וְהָיָה
חֹקֵק הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב בְּדַעְתּוֹ, אֲזִי הָיָה יָכוֹל
לַעֲשׂוֹת פְּלֵאוֹת בְּעַצְמוֹ, שְׂאֵלוֹ הָאוֹתוֹת
וְהַמוֹפְתִים שְׁעָשׂוּ גְדוֹלֵי הַצְּדִיקִים, מֵאַחַר
שֶׁהָיוּ דְבוֹקִים בְּפְלֵאֵי הַהַשְׁגָּחָה.
(אמרי מוהרא"ש, חלק ב', סימן תקטו)

קונטרס

הַשְּׂגָחָה פְּלֵאִית

.א

צָרִיף שְׁתַּדַּע, אָהוּבִי, אָחִי הַיְקָר, כִּי הוּא יִתְבַּרֵךְ
בְּרָא אֶת כָּל הָעוֹלָמוֹת יֵשׁ מֵאִין הַמַּחֲלָט, וְהוּא מְחַיֶּה
וּמְהַיֶּה וּמְקִיִּים אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה: דוּמָם, צוּמָח,
חַי, מְדַבֵּר, עִם כָּל הָעוֹלָמוֹת הָעֲלִיוֹנִים הַרוּחָנִיִּים,
אוֹרוֹת וְכֵלִים שְׁכֵלִיִּים וְנִפְרָדִים, מְלֶאכִים וּשְׂרָפִים וְכוּ',
אֲצִילוֹת, בְּרִיאָה, יְצִירָה וְעֲשִׂיָה, מֵהָאָדָם בְּחִיר הַנִּבְרָאִים
וְעַד הִיתוּשׁ הַקֶּטָן שֶׁבְקִטְנִים, מֵהָאָרֶז אֲשֶׁר בְּלִבְנוֹן
עַד הָאֲזוּב אֲשֶׁר בְּקִיר, מֵהַהָרִים הַרְמִים וְהַגְּבוּהִים
עַד הַחוּל הַדָּק אֲשֶׁר עַל שֹׁפֵת הַיָּם — הַכֹּל לְכֹל
מִשְׂגָח בְּהַשְּׂגָחָה פְּרִטִי פְּרִטִית מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ בְּעֲצָמוֹ,
בְּהַשְּׂגָחָה נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה עַד מְאֹד מְאֹד, דָּבָר אֲשֶׁר לֹא
יְכִילָהוּ הַרְעִיּוֹן, וְהַשְּׂכָל הָאֲנוּשִׁי לֹא יוּכַל לְהַשִּׁיג וּלְתַפֵּס

כָּלֵל, כִּי זֶה לְמַעַלָּה מֵהַשָּׂכֵל וּמֵהַשְּׂגָה. וּמִי שְׂזוּכָה
 לְהִתְעַמֵּק בָּזֶה, יִמְשִׁיף עַל עֲצָמוֹ יְדִיעָה וְהַשְּׂגָה זוֹ,
 וּכְכֹל שְׂמַעְמִיק וְחוֹשֵׁב בָּזֶה יוֹתֵר, כְּמוֹ-כֵן מִמְּשִׁיף עַל
 עֲצָמוֹ הַשְּׂגַת אֱלֻקוֹת בְּמַדְרָגָה עֲלִיוֹנָה, עַד שֶׁהַצְּדִיקִים
 הַקְּדוּשִׁים הַזּוֹכִים לְהִתְמַיֵּד בָּזֶה, מִמְּשִׁיכִים עַל עֲצָמָם
 אֹרֵר הַהַשְּׂגָחָה בְּמַדְרָגָה עֲלִיוֹנָה, עַד שֶׁכָּל מֵה שָׂרָק
 מִבְּקָשִׁים וּמִדְּבָרִים אֲלֵיו יִתְבָּרֵךְ — פּוֹעֲלִים, כִּי מֵרֵב
 אֹרֵר וְהַשְּׂגָה שְׂמֵאִיר עֲלֵיהֶם מֵהַשְּׂגַת הַהַשְּׂגָחָה הַפְּרָטִית,
 כְּמוֹ-כֵן הֵם נִעְנִים וּפּוֹעֲלִים בְּכֹל — אֲשֶׁרֵיהֶם וְאֲשֶׁרֵי
 חֻלְקָם; כִּי מֵרֵב הַכְּלָלוֹתָם בְּאֹרֵר הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא,
 אֲזִי נִשְׁמַעַת וּמִתְקַבְּלָת תְּפִלָּתָם וּבִבְקָשָׁתָם; וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרֵי
 מִי שְׂזוּכָה לָבוֹא אֶל הַצְּדִיקִים הַקְּדוּשִׁים הָאֵלוֹ, וּלְבַקֵּשׁ
 מֵהֶם שְׂיִתְפַּלְלוּ בְּעֵדוֹ. וּכְמֵאֲמָרָם ז"ל (בְּבֹא בְּתָרָא קִטּוּ):
 כָּל מִי שְׂיִישׁ לוֹ חוּלָה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, יִלֵּךְ אֶצֶל חָכָם, וּיְבַקֵּשׁ
 מִמֶּנּוּ רַחֲמִים, הֵינּוּ מֵאַחֵר שֶׁהֵם קְרוֹבִים אֶל הַשְּׂגָחָתוֹ
 הַפְּרָטִית, הֵם נִעְנִים מִיָּד, עַל-כֵּן רְאוּי לָלֶכֶת אֲלֵיהֶם
 וּלְבַקֵּשׁ מֵהֶם שֶׁהֵם יִתְפַּלְלוּ בְּעֵדוֹ, וּיְמַה גַּם שְׂעַל-יְדֵי
 שְׂתַגֵּשׁ אֶל הַצְּדִיקִים הַקְּדוּשִׁים הַדְּבּוּקִים בּוֹ יִתְבָּרֵךְ,
 עַל-יְדֵי-זֶה יִמְשִׁיף גַּם עָלָיָה אֹרֵר וְהָאֲרָה נּוֹרָאָה וְנִפְלְאָה
 עַד מְאֹד מְאֹד מֵהַשְּׂגָחָתוֹ יִתְבָּרֵךְ הַפְּרָטִי פְּרָטִית, וְגַם
 אֲתָה תִזְכֶּה לְפַעַל אַחֲר־כֵּן אֶצֶלוֹ יִתְבָּרֵךְ כָּל מֵה שְׂאֲתָה
 צָרִיף, בֵּין בְּרוּחָנִי וּבֵין בְּגִשְׁמִי, כִּי הַכֹּל תְּלוּי כְּפִי הַבְּטוּל

השגחה פלאית

קסא

שזוכה לביטל עצמו אליו יתברך, וככל שנכלל יותר בו
יתברך, כמו־כן מאיר עליו ביותר אור השגחתו הפרטי
פרטית.

ב.

צריך שתדע, אהובי אחי היקר, אשר בכל יום
ויום מנסים את האדם בנסיונות קשים ומרים עד מאד,
לראות להיכן יפנה בעת צרתו, וכל הגדול מחברו יצרו
גדול הימנו (ספה מה.), שאותו מנסים ביותר בחרופין
ובגדופין, בקטנות וביסורים, במרירות ובמכאובים,
עד שיש לו זמנים ששוכח לגמרי ממנו יתברך, ונופל
לקטנות עצומה, ונדמה לו כאלו "עזב ה' את הארץ"
(יחזקאל ח, ב), והמחשבות הנרות וההרהורים הרעים
רודפים אחריו, ונדמה לו כאלו אבד מנוס ותקוה
ממנו; עליך לדעת, אהובי, אחי, שאין בלעדיו יתברך
כלל, ותאמין באמונה ברוחה ומזככת, שכל מחשבה
היא קומה שלמה, והכל לכל אלקותו יתברך ממש,
כי מלא כל הארץ כבודו, ולית אתר פנוי מניה,
ובכל מחשבה יש מציאות השם יתברך, ואפלו בתוך
מחשבה זרה והרהור רע, יש בזה מציאות השם יתברך,
ואם תזכה לדבק עצמך בו יתברך, אז תשכיל ותבין,
שכל מחשבה באה אליך כדי לתקנה ולהעלותה אליו

יתברך, ומי שאינו מאמין בזה, נמצא שהוא מקצין
 בנטיעות, וחסרה לו האמונה, כי המאמין האמתי,
 יודע אשר אפלו מחשבה קלה לא באה אליו בלי
 רצונו יתברך, ומכל שכן דבור ומכל שכן מעשה,
 ועליו לדבק עצמו בו יתברך, ולעסק בתקון המחשבה,
 הדבור והמעשה. ולא כמו השוטים שאומרים, שענין
 העלאת המחשבות, הדבורים והמעשים, אינו אלא
 לזכי הנפש, לאנשים בעלי מדרגה גבוהה; אל תחשב
 זאת כרגע, כי מי שחושב זאת, קרוב לודאי שאינו
 מאמין במציאות השם יתברך, שבכל תנועה ותנועה
 שם אלופו של עולם, ודבר זה הוא "השגחה פלאית",
 איך שהוא יתברך משגיח אפלו על מחשבה קלה,
 ומכל שכן על דבור קל, ומכל שכן וכל שכן על
 מעשה קל, ואם האדם דוחה מחשבה, כאלו הורג
 קומה שלמה. וכן דבור — אם אינו מקורב אליו
 יתברך, הרי הוא מפריד עצמו מחי החיים, ומכל
 שכן כשעושה מעשה נגדו יתברך, עוקר עצמו לגמרי
 מהאור האין סוף ברוך הוא; ועל-כן אהובי, אחי
 היקר, ראה לחזק את עצמך בתקף קטנותך ובלבול
 דעתך, ואל תברח ממנו יתברך, אפלו כשמתקיפים
 אותך ההרהורים הרעים, המחשבות המגנות, הדבורים
 האסורים והמעשים המזוהמים, רק תדביק עצמך בכח

השגחה פלאית

קסג

גדול בהשגחתו הפלאית, ואפלו שאתה נמצא ברחובות
ובשוקים תקיים: "אבקשה את שאהבה נפשי" (שיר
השירים ג, ב), להעלות את הנצוץ הקדוש המשקע
בעמקי הקלפות, ומנח עליו גל של אבנים וצורות
פסלת, טיט ועפר, ותדע שנשמתך צועקת אז אליך:
"אוי, אחי! אחי! אל תפריד אותי ממנו יתברך",
אף שאתה מנח בתכלית הלכלוך והזהמה ראה לברח
ולחזור אליו יתברך, ותמשיך על עצמך אורו יתברך.
ותדע, אהובי, אחי כי אז בעת הזאת, עומדים עליך
עולמות לאלפים, והכל תלוי בידיך לתקן, ואם לא
תהיה בטלן רק תחזיק מעמד, אז היקא תתהפכה
כל ירדותיך לעליות גדולות, ותזכה לגלוי אלקותו
במדרגה הכי עליונה; אשרי מי שאינו מטעה את עצמו
בזה.

ג.

צריך שתרגיל עצמך, אהובי, אחי היקר, לדבר רק
עמו יתברך, ועל-ידי-זה תמשיך על עצמך "השגחה
פלאית", כי כמו בגשמיות — כשאדם מסתכל על איזה
אדם, והלה מסתכל בחזרה אליו, נתעוררים זה לזה
בתשוקה עצומה וכו', על אחת כמה וכמה כשמתחילים
לדבר זה עם זה בדבורי אהבה וכו', איך שמתעוררים

זו לזה בתשוקה עצומה וכו', כמו־כן באין ערך כלל כביכול הקדוש־ברוך־הוא, כשאדם שם כל מבטחו רק בו יתברך, ומסתפל רק אליו יתברך, ואין לו שום הסתכלות אחרת רק עליו יתברך, ומדבר רק עמו יתברך כאשר ידבר איש אל רעהו בתשוקה עצומה, ומוציא מפיו פסופים ורצונות חזקים אליו יתברך, ומגלה את כל פנימיות לבבו אליו יתברך באהבה נפלאה, כמו־כן כביכול הקדוש־ברוך־הוא מביט וצופה עליו בפריטי פרטיות, ונמשכת עליו "השגחה פלאית", והקדוש־ברוך־הוא עושה עמו נסים נגלים עין לא ראתה, ורואה ומבין דברים עליונים בסתרי השגחתו יתברך, אשר זו דרך הצידיקים הגדולים, שכל־כך דבקים בו יתברך בדבקות אמת, עד אשר נמשכת עליהם "השגחה פלאית", פלאי פלאים, וזוכים שנעשים להם נסים נגלים על כל שעל ופסיעה; אשריהם ואשרי דבקהם.

ד.

צריך שתדע, אהובי, אחי היקר, כי הקדוש־ברוך־הוא מנהיג את עולמו ב"השגחה פלאית", פלאי פלאים, ואין שום דבר נעשה מעצמו כלל, רק הכל משגח ממנו יתברך לבד, ותכף־ומיד כשרק תכניס בתוך דעתך ידיעות אלו, אזי תרגיש כבר איש אחר

השגחה פלאית

קסה

לגמרי, ותראה נסים נגלים שיעשה עמך הקדוש-ברוך-
הוא, כי רב הצרות, היסורים והמרירות שעוברים על
כל אחד ואחד, הם רק מפני שעוקר עצמו ממנו
יתברך, עד שנדמה לו כאלו הכל טבע, וכאלו הכל
נעשה מעצמו, ואז הוא שבור בתכלית השבירה, עד
שיש בני-אדם, שמרב שברון לב ודכאון השורים
עליהם, כמעט שיאבדו עצמם לדעת לגמרי, אבל בו
ברגע שאדם ממשיך על עצמו "השגחה פלאית",
ויודע אשר הוא יתברך מנהיג את עולמו ב"השגחה
פלאית", אזי יראה נסים נגלים על כל צעד ושעל,
כי באמת אין בלעדיו יתברך כלל, והוא יתברך מחיה
ומהיה את כל הבריאה כלה, ודומם, צומח, חי, מדבר,
הם עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך ממש, והכל רק
אחיזת עינים, שהאדם חושב שיש איזה טבע או איזה
מקרה וכו', אבל המאמין האמתי, המסתכל רק על
עצם נקדת החיות אלקותו יתברך, הוא צופה ומביט
רק אל ה"השגחה פלאית", איך שהקדוש-ברוך-הוא
משגיח על נבראיו, ועל-ידי-זה נעשים לו נסים נגלים,
כי ככל שהאדם נכלל יותר בו יתברך, וצופה ומביט
אליו יתברך, על-ידי-זה עושה עמו הקדוש-ברוך-הוא
נסים נגלים; אשרי לו!

ה.

צָרִיף שְׁתַּדַּע אֶהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר, כִּי הַשְּׁגָחְתוּ
הַפְּלֵאִית, פְּלֵאֵי פְּלֵאִים, שֶׁל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֵיךְ
שְׁמַנְהִיג אֶת עוֹלָמוֹ בְּהַשְּׁגָחַה פְּרֻטֵי פְּרֻטִית, אִי אֶפְשָׁר
לְהַשִּׁיג כָּלֵל, וּמִזֶּה נִתְּהוּיִם כָּל הַקְּשִׁיּוֹת וְהַבְּלָבוּלִים
שְׁעוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, כִּי מֵרַב אֹרֶךְ הַשְּׁגָחְתוּ
יִתְבָּרֵךְ, שְׁמִשְׁגִּיחַ עַל כָּל דְּבָר בְּפְרֻטֵי פְּרֻטִיּוֹת בְּ"הַשְּׁגָחַה
פְּלֵאִית" נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה מְאֹד מְאֹד, אִי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג אֶת
זֶה וּלְתַפֵּס בְּמַח אֲנוּשִׁי, וְעַל-יַדֵּי רַבּוּי אֹרֶךְ, נִשְׁבָּרִים כְּלִי
הַמְּחִיץ, עַד שְׁנִכְנָסִים בּוֹ קְשִׁיּוֹת וּסְפָקוֹת עָלָיו יִתְבָּרֵךְ, כִּי
כְּפִי דְקוֹת הָאֹרֶךְ אֵינֶן סוּף בְּרוּךְ הוּא וְהַשְּׁגָחְתוּ הַפְּלֵאִית,
פְּלֵאֵי פְּלֵאִים, צָרִיף הָאָדָם לְזַכֵּךְ אֶת עַצְמוֹ לְגַמְרֵי לְגַמְרֵי
מִתְאַוּתָיו וּמְמַדוּתָיו הָרְעוּת, עַד שִׁיְהִיָּה מְזַכֵּךְ לְגַמְרֵי,
הֵינּוּ שְׁפִיּוֹ יִדְבֵּר רַק מִמְּנוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאִפּוֹ אֵף פַּעַם לֹא יִהְיֶה
בְּכַעַס וּבְקַפְּיוֹת, וְאִזְנָיו תִּשְׁמַעְנָה רַק אֶת הַקּוֹל הַפְּנִימִי
שֶׁל כָּל דְּבָר, וְעֵינָיו תִּרְאִינָה רַק אֶת אֲמִתַּת מְצִיאֹתוֹ
יִתְבָּרֵךְ, וּמִחֲשַׁבְתּוֹ תִּהְיֶה דְבוּקָה רַק בְּחֵי הַחַיִּים, וְלֹא
תִּהְיֶה לוֹ מִחֲשַׁבָּה אַחֶרֶת זוּלַת אֲמִתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ,
וְאִזְ כְּשִׁיאֲחִז בְּמַדְרַגַּת זְכוּךְ כְּזוֹ, תְּמִיד יִרְגִישׁ וַיִּבֵּן אֶת
גְּדֻלַּת רַחֲמָנוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאֲשֶׁר בְּתַקְוָה הַקְּטָנוּת וְהַדִּינָם,
הַצָּרוֹת וְהַיְסוּרִים, גַּם שֵׁם מְאִירָה הַשְּׁגָחְתוֹ הַפְּלֵאִית,
פְּלֵאֵי פְּלֵאִים, וְהַכֹּל בְּחֻשְׁבוֹן צָדֵק. מֵה שְׁאִין כֵּן כְּשֶׁאָדָם

השגחה פלאית

קסז

פגום בפיו, בחטמו, באזניו, בעיניו ובמחשבתו, איך יכול להשיג רוחניות השגחתו יתברך הפלאי פלאים, כי גשם לעולם לא ישיג ולא יתפס ברוח, ונשברים כלי המחזין שלו, ועל-כן נכנסים בו קשיות וספקות, ומזה בא, שכל-כף הרבה אנשים מתרחקים ממנו יתברך, אף שהקדוש-ברוך-הוא מיטיב עמם ב"השגחה פלאית", אף מרב האור וחלשת הכלי נשבר הכל, ואי אפשר להשיג ולתפס בכל זה; על-כן ראה, אהובי, אחי היקר, לחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, ותהיה חזק ואמיץ מאוד מאוד בכל מה שעובר עליך, ואפלו בתוך קטנות ירידותיך וצרותיך, גם שם תמשיך את השגחתו יתברך הפלאי פלאים.

.1

צריך שתדע, אהובי, אחי היקר, כי בכל יום ויום נעשים עם האדם ענינים אחרים, ובדרך כלל הוא נשבר לגמרי, כי יש לו כל מיני תכניות בחייו — מי ואימת, ולבסוף נעשה בדיוק ההפוך מרצונו, זה שובר אותו לגמרי, עד שיש בני-אדם, שכל-כף נשברים כשוראים לפניהם עולם חשוף לגמרי, עד שנדמה להם שלעולם כבר לא יראו אור, וכל זה בא להם רק כשתולים הכל בטבע, במקרה ובמזל, שאז כשאין הולך להם

כמו שרצו, אזי הם נשברים לגמרי, עד שיש בני-אדם שכל-כף רע ומר להם, שהם הולכים עם מחשבות של התאבדות, רחמנא לצלן. אבל תכף-ומיד כשתזכה להכניס בדעתך אמתת מציאותו יתברך, ותדע שהכל משגח ב"השגחה פלאית", פלאי פלאים, ואין שום דבר גדול או קטן, שלא יהיה נעשה מרצונו יתברך, אז תמיד תצחק מהכל, ותדע כי דיקא זה רצונו יתברך, ומה שיך אחרת?! ובידיעות אלו תהיה תמיד בישוב הדעת, ושום דבר לא ישבר אותך, כי תמיד תגיד ותאמר לעצמך: "הלא זה רצונו יתברך, ועל-כן מה עלי לדאג, דיו לעבד להיות כרבו", ואז דיקא על-ידי ידיעות אלו יתהפכו לך החיים לגן-עדן ממש, ותזכה להרגיש את ערבות, נעימות, ידידות, זיו וחיות אלקותו יתברך.

ז.

צריך שתדע אהובי, אחי היקר, כי הכל מתנהג עמך ב"השגחה פלאית", פלאי פלאים, ואף שעכשו מרב ירידתך, שנפלת וירדת לעמקי עמקים בשאול תחתית, על-ידי חטאיך המרבים, ונדמה לך כאלו אבד מנוס ממך לגמרי, עם כל זאת עליך לדעת כי גם שם במקום שאתה מנח, גם-כן מאירה עליך השגחתו

יתברך הפלאית, והוא צופה ומביט ומשגיח עליך, איך תזכה להחיות את עצמך ולחזור אליו, וזה עקר שעשו עיו יתברך — שרוצה לראות איך תזכה לחזק עצמך, ולהחיות את עצמך בתקף הקטנות והירידות, החשף והזהמה שנפלת בהם; ראה, אהובי, אחי היקר! רק לחזק את עצמך, ואל תפל בדעתך כלל, ותמשיך על עצמך השגחתו הפלאית, ותדון את עצמך לכף זכות. והעקר תשתדל לא להיות בכעס וברגז עליו יתברך, על מה ולמה נפלת בעמקי עמקים בשאול תחתית ומתחתיו, כי מה אתה יודע מה עליך לתקן ומאיזה מקום נשתלשלה נשמתך, ובודאי יש פונה עמקה שתפל בפח יקוש כזה, כדי שתזכה לחזור אליו יתברך ויקא ממקום מטנף כזה, וכן בזה שאתה תתעורר ממקומך לשוב אליו יתברך, תזכה לעורר עד אלפים ורבבות נשמות, שגם-כן נפלו בבוץ כזה שאתה נמצא בו; על-כן ראה, אהובי, אחי היקר, לחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, ותמשיך עצמך תמיד אליו יתברך, ואף שהרבה פעמים תרגיש כאלו הוא יתברך אינו צריך אותך, וכאלו הוא בכעס וברגזה עליך, צריך שתדע, כי הכל דמיון גדול, כי הוא יתברך משגיח על עולמו ב"השגחה פלאית", פלאי פלאים, על כל אחד ואחד בפרטי פרטיות, עד שאין אדם נוקף אצבעו

מלמטה, אלא אם-כן מכריזין עליו מלמעלה (חלין ז:),
 ואין אדם נוגע במה שמוכן לחברו (יומא לח.), ואפלו
 כל עשב ועשב יש עליו מלאך, שמכה בו ואומר לו:
 גדל (עין בראשית רבה י, יז); אשרי מי שמחזיק עצמו
 באמונה פשוטה תמיד, וממשיך על עצמו השגחתו
 הפלאית, ואז יראה נסים נגלים על כל צעד ועל כל
 שעל בזה העולם; אשרי לו!

ח.

ראה, אהובי, אחי היקר, לחזק עצמך בכל מיני
 אפנים שבעולם, יהיה איך שיהיה, ואיך ורק ומה
 שעובר עליך, ראה לא לפל בדעתך כלל, רק תמשיך
 עצמך אליו ותברך גם ממקום שאתה שם, כי מה
 אתה יודע מה הקדוש-ברוך-הוא רוצה לעשות ממך,
 ואף שכואב לך מאוד מאוד מכל מה שעובר עליך
 בכלליות ובפרטיות, עם כל זאת עליך להכניס בדעתך
 השגחתו הפלאית, ותדע תמיד שאין יודעים כלל,
 ואין צריכים לדעת כלל מכל מה שעובר עליך, רק
 כל עבודתנו צריכה להיות קדש קדשים, להמשיך
 על עצמו "השגחה פלאית" — לידע שהוא יתברך
 מנהיג את עולמו בחשבון צדק נורא מאוד, ובוודאי כל
 כונתו מכל מה שעובר עליך היא רק לטובתך הנצחית,

כפי התקונים שאַתָּה דִּיקָא צָרִיף לְתַקֵּן בְּזוֹה הָעוֹלָם
 כְּפִי שְׂרָשׁ נִשְׁמַתָּה, וְכִפִּי שְׂרָשָׁף בְּעוֹלָם הָעֲלִיוֹנִים,
 וְאִם תִּכְנִיס בְּדַעְתָּךְ יְדִיעוֹת אֱלֹהִים, אֲזִי תִהְיֶה תָּמִיד חֲזָק
 וְאֲמִיץ בְּכָל מָה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וְלֹא תִתְפַּעֵל מִשׁוּם בְּרִיָּה
 שְׁבַעֲוֹלָם, וְגַם מֵעֲצָמָךְ לֹא תִחַלֵּשׁ דַּעְתָּךְ, וְתִזְכֶּה לִהְיוֹת
 דְּבוּק בְּחַי הַחַיִּים, בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

ט.

אַהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר! מַה וְלָמָּה לָךְ לְהִשָּׁבֵר כָּל-כָּף
 מִכָּל דָּבָר שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ? ! מַדּוּעַ לֹא תִכְנִיס בְּדַעְתָּךְ,
 אֲשֶׁר אֵין בְּלַעְדָּיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהוּא יִתְבָּרַךְ מִנְהִיג אֶת
 עוֹלָמוֹ בְּ"הִשְׁגָּחָה פְּלֵאִית", וּבְזוֹה שְׁתִּכְנִיס יְדִיעוֹת אֱלֹהִים
 בְּדַעְתָּךְ, תּוּכַל לְקַבֵּל כָּל הָעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּנִקְלָה, וְכֵן תִּהְיֶה
 רְגִיל לְבִרְחַת תָּמִיד אֱלֹהִים יִתְבָּרַךְ — בְּתַפְלָה, שְׂיַחַח
 וּבִקְשָׁה, כִּי הַמְּאַמֵּן הָאֱמֵתִי, אֲשֶׁר אֵין בְּלַעְדָּיו יִתְבָּרַךְ
 כָּלֵל, וְהַכֵּל מִשְׁגָּח בְּ"הִשְׁגָּחָה פְּלֵאִית", הוּא אֵינוֹ נִשְׁבֵּר
 מִשׁוּם דָּבָר, רַק בּוֹרַח תָּמִיד אֱלֹהִים יִתְבָּרַךְ, וּמִסְפָּר לְפָנָיו
 אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ, כְּאֲשֶׁר יִדְבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ
 וְהֵבִין אֶל אָבִיו, וְאֲזִי בְּנִקְלָה לוֹ לְקַבֵּל הַכֵּל, וּמִמְשִׁיף עַל
 עֲצָמוֹ חַיִּים נְעִימִים, עֲרָבִים וּמְתַקִּים, כִּי אֵין לָךְ עוֹד
 טוֹב יוֹתֵר מִהִשְׁגָּחַת הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, אֲשֶׁר אָדָם זֶה
 חַי חַיִּים אֱמֵתִים וְנִצְחִיִּים.

י.

צריך שתדע, אהובי, אחי היקר, כי טבע האדם להשבר מכל דבר ומכל מה שעובר עליו ברוחניות ובגשמיות, כי זה טבעו, יען כי הנשמה מושכת את עצמה תמיד רק אליו יתברך, ורוצה להתעלות בתכלית העליה ולהכליל בו יתברך, כי היא נמשכת בעצמה מעצם האצילות רוחניות חיות אלקותו יתברך, והגוף הוא חמר עב וגס, ויסודו מעפר וסופו לעפר, הוא מושך את עצמו תמיד רק למטה — אל האדמה ואל החמר, ורוצה רק גשמיות, וזוהי המחלקת תמיד ביניהם — בין הגוף לנשמה, ועל-כן אין לה יום ואין לה שעה, שלא יפל האדם בחלישות הדעת ובקטנות ובצמצום גדול, כי הלא יש מריבה בינו לבין עצמו, הינו — בין הגוף לבין הנשמה, אשר משם נמשכת המרירות, שמתמרים לו חזיו בכל פעם, ונופל בדפאון ובעצבון, ומר ומרור לו עד מאד, שכל זה הוא מהמחלקת שבין הטבע וההשגחה, כי הטבע זהו חמר הגוף הגשמי, והנשמה היא עצם האלקות, שהיא ה"השגחה פלאית", איך שהקדוש-ברוך-הוא מנהיג את עולמו בהנהגה פלאית, ומזה נתהוו לאדם קשיות וספקות גדולים בכל יום ויום, ונופל בדעתו, אבל כשאדם

השגחה פלאית

קעג

מִיִּשְׁבַּע עֲצָמוֹ בְּאֵמֶת, וְיִוְדַע אֲשֶׁר אֵין שׁוֹם מְצִיאֹת
בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכֹל הוּא עֲצָם אֱלֻקוֹת גְּמוּר,
וְגַם הַטָּבֵעַ הוּא כִּסָּא לְהַשְׁגָּחָה, וְאֵין שׁוֹם רַע כָּלֵל, כִּי
מֵה שְׂנֵדָמָה לְאָדָם לְרַע, זֶהוּ רַק כִּסָּא לְטוֹב, כִּי בְּיָדָיו גַּם
שָׁם גְּנוּז טוֹב אֲמִתִּי, חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהוּא תָּמִיד
מִסְתַּכֵּל רַק עַל הַ"הַשְׁגָּחָה פְּלֵאִית", פְּלֵאִי פְּלֵאִים, אֵיךְ
שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְנַהֵג אֶת עוֹלָמוֹ, וְעַל-יְדֵי-זֶה אֶף
פְּעַם לֹא יִפֹּל בְּדַעְתּוֹ, וְיִהְיֶה אֵיתָן וְחִזְק בְּעֲצָמוֹ וּבְדַעְתּוֹ
לְבָלִי לְהַשְׁבֵּר מִשׁוֹם דְּבָר, כִּי מֵאַחַר שִׁיּוּדַע בִּידֵיעָה
בְּרוּרָה וּמְחֻלָּטָה, אֲשֶׁר אֵין בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְגַם
הַטָּבֵעַ הוּא "הַשְׁגָּחָה פְּלֵאִית", אָדָם כְּזֶה אֶף פְּעַם לֹא
יִשְׁבֵּר, וְיִהְיֶה תָּמִיד מִיִּשְׁבַּע בְּדַעְתּוֹ, וְיִחְיֶה חַיִּים נְעִימִים
וּמְאֻשְׁרִים; אֲשֶׁרֵי לוֹ!

יא.

צָרִיךְ שְׂתַדַּע, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיָּקָר, כִּי חַיֵּי הָאָדָם בְּזֶה
הָעוֹלָם מְצַמְצָמִים מְאֹד, וְאֵין אָדָם יוֹדַע מֵה יֵלֵד יוֹם,
וְכֹל אֶחָד עוֹשֶׂה כָּל מִינֵי תְּכֵנִיּוֹת לְעֵתִיד, וְאֵינוֹ יוֹדַע כִּי
פְּתָאִם יִקְרָאוּ לוֹ לְמַעְלָה, וְיִהְיֶה לוֹ הַהֲכָרַח לְהַפְּשִׁיט
אֶת גּוּפוֹ, וְנִשְׁמָתוֹ תַּעֲלֶה לְמַעְלָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְעַל-כֵּן
מֵה וְלָמָּה לָךְ לְפַל כָּל-כֶּף בְּדַעְתְּךָ בְּכֹל פְּעַם מְכַל מֵה
שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ? ! מֵדוּעַ לֹא תִזְכֹּר, כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ מְנַהֵג

אַת עוֹלָמוּ בְּ"הַשְׁגָּחָה פְּלֵאִית", פְּלֵאִי פְּלֵאִים, וּכְכֹל
 שְׁתַּכְנִים יְדִיעָה זוּ בְדַעְתָּךְ, כְּמוֹ-כֵן תִּרְגִּיל עֲצֻמָּךְ עוֹד
 בְּחַיִּים חַיּוּתְךָ לְחַיּוֹת כְּדַגְמַת הָעוֹלָם הַבָּא, וְלִהְיוֹת רְגִיל
 לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְלִשְׁמֹר מְאֹד מְאֹד עַל דְּבוּרֵי פִיךָ,
 וְלִזְכּוֹר לְפָנַי מִי אַתָּה עוֹמֵד וּמְדַבֵּר, וְתִהְיֶה בְּטֹל וּמְבֹטֵל
 רַק אֲלֵיו יִתְבָּרֵךְ, וְלֹא תִכְעַס וְלֹא תִקְפִּיד כָּלֵל עַל שׁוֹם
 בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, "כִּי כַעַס בְּחִיק כְּסִילִים יְנוּחַ" (קִהְלַת
 ז, ט). וְחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים הַפְּלִיגוּ בְּמַעֲלַת רַבּוֹתֵיהֶם,
 שְׁמַעוֹלָם לֹא הִקְפִּידוּ בְּבֵיתָם, וְתִהְיֶה תָּמִיד מְאָרִיךְ אַפָּךְ
 עַל כָּל מָה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וְכֵן תִּטֶּה תָּמִיד אֲזַנְיָךְ אֶל
 דְּבָרֵי הַצְּדִיקִים וְהַחֲכָמִים הָאֲמִתִּים, וְתִהְיֶה אֲצִלָּךְ רַק
 דַּעַת הַתּוֹרָה, וְתִרְחִיק מֵעָלֶיךָ כָּל מִינֵי הַשְּׁקָפוֹת הָעוֹלָם,
 שֶׁהֵן הַפּוֹף דַּעַת הַתּוֹרָה, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וְתָמִיד עֵינֶיךָ
 לְנֹכַח הַנּוֹי"ה יְבִיטוּ, שְׁתַּסְתַּכֵּל בְּכֹל דְּבָר בְּרוּחָנִיּוֹת חַיּוֹת
 אֲלִקוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר עַל-יְדֵי-זֶה תִּמְשִׁיךְ עַל עֲצֻמָּךְ
 "הַשְׁגָּחָה פְּלֵאִית"; אֲשֶׁרִי מִי שְׁחֵי חַיּוֹ בְּצוּרָה כְּזוֹ,
 וְאִז עוֹלָמוֹ יִרְאֶה בְּחַיּוֹ, וְעוֹד בְּחַיֵּי הָעוֹלָם הַזֶּה, יִחִיָּה
 כְּדַגְמַת חַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא; אֲשֶׁרִי לוֹ!

תפלה נוראה להמשיך על עצמו השגחה פלאית

יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו, שתחוס ותרחם על אמלל כמני, מלכלך ומגשם כמני, אשר עדין לא היה לך בעולם איש גס ומגשם כמני, ובודאי כבר לא יהיה לך עוד איש רחוק כמני, כי מתחלת הבריאה ועד סופה לא היה ואין עכשו ולא יהיה איש מזוהם ומלכלך בכל מיני חטאים ועוונות ופשעים כמני היום, עם כל זאת, אף שאני מרחק ומגשם ומלכלך, איני מסיח דעתי ממך כרגע, ואני מאמין בך יתברך, שאתה מחיה ומנהיה ומקים את כל הבריאה כלה, ואין שום מציאות בלעדך יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמורה היא, ודומם, צומח, חי, מדבר, הם כסא להשגחתך הפרטית, ואפלו במקום הנמוך והירוד והמלכלך, שאני נמצא בו עכשו, גם שם אתה משגיח עלי בהשגחה פלאית, ואתה צופה ומביט עלי לרחם על נפש אמללה ומגשמת, חוטאת ופושעת

כַּמְנִי, לְהַצִּילָהּ מִכָּל אוֹיְבֶיהָ וּלְהוֹשִׁיעָהּ מִכָּל צָרוֹת
נַפְשָׁהּ שֶׁסָּבְבוּהָ.

אָנָּה יְהוָה, חוּס וְחַמֵּל עָלַי, וְהַצֵּל אוֹתִי מִהַפָּח
הַיְקוּשׁ, מִהַצָּרָה הַמָּרָה שֶׁנִּפְלְתִי אֵלֶיךָ,
וְעוֹבֵר עָלַי מֵהַשְׁעוֹבֵר, מִשְׁבָּרִים וְגִלִּים בְּכָל יוֹם
וְיוֹם, עַד שְׂרָבִים קָמִים עָלַי, וְרָבִים אוֹמְרִים לִי,
שָׂאִין לִי כְּבֹר תִּקְוָה וַיִּשׁוּעָה, וְאָבֵד מָנוֹס מִמֶּנִּי
לְגַמְרִי, עִם כָּל זֹאת, אָבִי שְׁבַשְׁמִים, עֲדִין אָנִי
מֵאֲמִין בְּךָ וּבְהַשְׁגַּחְתְּךָ הַפְּלֵאִית, שְׁגָם בְּמַעֲמַד
וּבְמַצָּב הַיָּרוּד וְהַנְּפוּל שֶׁאֲנִי נִמְצָא שָׁם, גַּם שָׁם
מְאִירָה עָלַי הַשְׁגַּחְתְּךָ הַפְּלֵאִית, וְאֵתָהּ בּוֹדְאִי
עוֹזֵר וְתַעֲזוֹר לִי בְּכָל מֵה שֶׁאֲנִי צָרִיךְ, וּבַפְּרָטִיּוֹת
לְהוֹשִׁיעֵנִי בְּעַת הַצָּרָה הַמָּרָה הַזֹּאת שֶׁנִּפְלְתִי עִכְשָׁו
אֵלֶיךָ, וְאִי אֶפְשֵׁר לִי לְצַאת, וְאִינִי יוֹדֵעַ לְתֵת עֲצָה
לְנַפְשִׁי בְּמַצָּב וּבְמַעֲמַד כָּזֶה.

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, חוּס וְרַחֵם עָלַי, וְהַמְשֵׁךְ עָלַי
הַשְׁגַּחְתְּךָ הַפְּלֵאִית, וְהַצֵּל אוֹתִי, וְהוֹשִׁיעֵנִי
מִכָּל הַקָּמִים עָלַי וְהַמְדַבְּרִים רַע עַל נַפְשִׁי, הֵן
אָמַת שֶׁאֲנִי בְּעַצְמִי גִרְמָתִי לִי אֵת כָּל הַרְעָה
הַזֹּאת שֶׁעוֹבֶרֶת עָלַי מִבֵּית וּמִבְּחוּץ, כִּי עַל-יְדֵי

הַשְּׁגָחָה פְּלֵאִית

קעז

רבוּי עוֹנוֹת בְּרֵאתִי קִלְפוֹת וּמִשְׁחִיתִים, אֲשֶׁר
הִתְלַבְּשׁוּ עֲצָמָם בְּבִנְי־אָדָם הַמְצַעְרִים אוֹתִי מִבֵּית
וּמִבְּחוּץ, עַד שֶׁנִּדְמָה לִי כְּאִלוּ אֲבָד מָנוֹס וְתִקְוָה
וְתוֹחֶלֶת מִמֶּנִּי, אַךְ אַתָּה גְּלִיתָ לָנוּ עַל־יְדֵי חֲכָמֶיךָ
הַקְּדוֹשִׁים שֶׁאַתָּה עוֹמֵד וּמְחַכֶּה וּמְצַפֶּה לְרָשָׁע עַד
שֶׁיָּשׁוּב מִדְּרָכּוֹ הָרָעָה, וְאִזּוּ מִיָּד תִּקְבְּלוּ, עַל־כֵּן אֲנִי
מִתְחַרֵּט עֲכָשׁוּ עַל כָּל מַעֲשֵׂי וְדַבּוּרֵי וּמַחֲשָׁבוֹתֵי
הַמְּגַנִּים וְהַמְּלַכְלָכִים, הַמְּתַעֲבִים וְהַמְּגַשְׁמִים,
וְהִנְנִי שָׁב אֵלֶיךָ בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְאֲנִי מְקַבֵּל
עָלַי לְעוֹלָם לֹא לַחֲזוֹר עַל מַעֲשֵׂי וּמַחֲשָׁבוֹתֵי
וְדַבּוּרֵי הָרָעִים, וְאֲנִי מְקַבֵּל עָלַי עַל מַלְכוּתְךָ
לְהַעֲשׂוֹת כְּלִי לְהַמְשִׁכַת שְׂכִינַת עֲזָךְ בְּעוֹלָם,
עַד שֶׁיִּדְעַע כָּל פְּעוֹל כִּי אַתָּה פֹּעֵלְתוֹ, וְיָבִין כָּל יִצּוֹר
כִּי אַתָּה יִצְרָתוֹ, וְיֵאמֶר כָּל אֲשֶׁר נִשְׁמָה בְּאֶפֶס, יִהְיֶה
אֱלֹקֵי יִשְׂרָאֵל מֶלֶךְ וּמַלְכוּתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה, אָמֵן כֵּן
יְהִי רְצוֹן, אָמֵן וְאָמֵן!

תָּם וְנִשְׁלָם, שְׂבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם !

צָרִיף לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ בְּכֹל פַּעַם בְּבַחֲיַנַת בְּטוֹל,
לְהִסְתַּפֵּל רַק עַל הַתְּכֵלִית הַטּוֹב הָאֲמִתִּי הַנִּצָּחִי,
זֶה עַל-יְדֵי שְׂיִסְתָּם עֵינָיו מִחִזּוֹ דְהָאֵי עֲלֵמָא. פִּי
אֵי אֶפְשָׁר לְהִסְתַּפֵּל וּלְהַכְלִיל בְּהַתְּכֵלִית, פִּי אִם
עַל-יְדֵי סְתִימוֹ דְעֵינִין, שְׂיִסְתָּם עֵינָיו לְגַמְרֵי מִחִזּוֹ
דְהָאֵי עֲלֵמָא, אִף גַּם לְדַחְקָם בְּהֶאֱצַבַע, וְאִז לֹא
יְהִי לֹו יְסוּרִים וְצַעַר מְשׁוּם דְּכָר שְׂפַעוּלָם. אִף
אֵי אֶפְשָׁר לְהִיּוֹת קְבוּעַ תָּמִיד בְּבַחֲיַנַת הַבְּטוֹל, פִּי
אִם כֵּן יֵצֵא מִגִּדְרֵי אֲנוּשֵׁי, וְעַל-כֵּן בְּהַכְרַח שְׂיִהִי
הַבְּטוֹל בְּבַחֲיַנַת רְצוּא וְשׁוֹב, וְאִז הִרְשִׁימוּ שֶׁל
הַבְּטוֹל מֵאִיר אֶל הַדְּעַת אֹר מְתִיקוֹת נְעִימוֹת
הַתְּנוּצָצוֹת אֱלֻקוֹת, מַה שְּׂאֵי אֶפְשָׁר לְאַחַד לְסַפֵּר
לְחַבְרוֹ כָּלֵל, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁךְ שְׂמַחָה גְדוּלָה,
וְעַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁכִין חֲדוּשֵׁין דְּאוֹרֵי-תָא. וְעַל-יְדֵי-
זֶה יוּכַל לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמוֹ, וּלְחַזֵּק אֶת עֲצָמוֹ
בְּכֹל הַיְסוּרִין וְהַרְפָּתָקָאוֹת שְׂעוּבָרִים עָלָיו, חֵס
וְשְׁלוֹם, וַיִּזְכֶּה לְטַעַם וּלְהַרְגִישׁ בְּעוֹלָם הַזֶּה מֵעֵין
עוֹלָם הַבָּא.

(לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן סה)